

MEDICII NE INFORMEAZA ...

RECONSTRUCTIA SANULUI

Material furnizat de Österreichische Krebshilfe
Traducere Marlene Farcas

Chestiunea cea mai traumatizantă în cancerul de sân este mutilarea fizică pe care o suferă pacienta în cursul intervenției chirurgicale. Cu cât tumoarea a fost descoperită mai târziu și este mai mare, se impune extirparea unei zone mai largi care poate însemna chiar îndepărtarea întregului sân. Efectele postoperatorii trebuie neapărat luate în calcul, ele conducând, cu timpul, la dureri în coloana vertebrală din cauza asimetriei create. Noua tendință în chirurgia sânelui este de a păstra cât mai mult posibil din sân, sau de a practica reconstrucția sânelui în cazul unei extirpări totale. Se impune așadar să ne informăm cât mai exact asupra posibilității de reconstrucție a sânelui.

În funcție de stadiul și localizarea tumorii precum și raportul dintre mărimea sânelui și a tumorii, se stabilește cât din țesutul glandei mamare trebuie îndepărtat. Dacă, pe baza acestor factori și a biopsierii țesutului cu ocazia operației, se ia hotărârea de îndepărtare a sânelui, reconstrucția sânelui se poate face imediat, cu rare excepții. Reconstrucția sânelui poate urma și după luni sau ani de la îndepărtarea sânelui și poartă denumirea de reconstrucție târzie a sânelui.

Reconstrucția este o alegere personală a fiecărei paciente și constituie o alternativă la proteza externă. Înaintea luării unei decizii, este bine să cunoașteți și să discutați avantajele și dezavantajele unei astfel de intervenții. Opțiunea pentru o reconstrucție imediată sau târzie, se recomandă să aparțină chirurgului plastic, deoarece trebuie luați în considerare mai mulți factori, dintre care: starea generală de sănătate, considerații tehnico-operatorii, probabilitatea unui tratament stabilit de medicul curant - radioterapie sau chimioterapie.

O extirpare a sânelui se poate realiza în diferite moduri. Metoda cel mai frecvent folosită astăzi este extirparea radicală modificată, prin care se îndepărtează glanda mamara cu o fâșie de piele, precum și nodulii limfatici din axilă. Mușchiul sânelui rămâne neatins.

Chimioterapie

Chimioterapia este un tratament cu medicamente citostatice, care încetinesc divizarea celulelor. Există paciente care după extirparea sânelui trebuie să urmeze atât chimioterapia cât și radioterapia. Tratamentul se aplică pentru prevenirea formării metastazelor cauzate de celulele canceroase împrăștiate în organism, sau împotriva metastazelor deja formate. Citostaticele acționează, din păcate, și asupra celulelor sănătoase și de aceea reconstrucția sânelui nu e favorabilă în această perioadă. După terminarea terapiei, corpul își revine treptat și nu se pot ridica obiecții împotriva reconstrucției sânelui.

Posibilități de reconstrucție a sânelui

A. Implantarea protezelor cu silicon

Pacientele beneficiare de acest implant au fost zguduite de recente informații în legătură cu riscurile pe care le prezintă protezele cu silicon. Orice medic responsabil vă va prezenta riscurile care pot apărea la implantarea protezelor cu silicon (umplute cu sare de bucătărie și cu gel) și posibilitatea reconstrucției sânelui cu țesuturile dvs proprii.

Dacă reconstrucția nu se poate realiza cu țesuturi proprii, vă puteți face o analiză de sânge înaintea reconstrucției cu proteza cu silicon (umplută cu sare de bucătărie, gel de silicon sau trigliceridă de ulei de soia). Acest test preventiv, împreună cu istoria medicală a pacientei și familiei acesteia, oferă informații despre apartenența ei la o eventuală grupă

de risc (reumatism, sclerodermie, sau alte boli ale țesutului conector). Dacă suferiți de aceste îmbolnăviri ale sistemului imunitar, chirurgul plastic vă va prezenta și alte variante de reconstrucție!

Dacă pentru reconstrucția sânelui utilizați o proteză cu silicon, trebuie să mergeți în mod obligatoriu la chirurgul plastic:

- anual în primii 5 ani de la operație
- apoi la interval de 2 ani.
- Peste 10 ani un consult obligatoriu

La control se verifică dacă implantul este intact fie prin palpare, fie cu ultrasunete și/sau rezonanță magnetică (nu cauzează contaminare cu radiații). Dacă e necesar, chirurgul plastic vă va supune și altor teste suplimentare. Printr-o asemenea procedură se pot observa la timp riscurile (ruptura, uzura) și se pot minimaliza posibilele urmări nefaste.

Până acum nu s-a demonstrat că siliconul ar fi cancerigen, dar se știe că orice corp străin poate produce anumite reacții în organism. Excepțiile sunt foarte rare. Înainte de operație discutați despre aceste temeri cu chirurgul plastic.

După îndepărtarea glandei mamare, care de obicei se face printr-o incizie mamară diagonală, în funcție de dilatarea țesutului subcutanat, nivelul de deplasare al pielii, gradul de dezvoltare al tumorii și constituția musculară a pieptului, se poate folosi un anumit procedeu pentru redarea unei forme noi pieptului.

1. *Implantarea unei proteze cu silicon sub musculatura pielii*

Prin aceasta metodă, care se folosește în special la pacientele cu sânii inițial foarte mici, se aduce un implant cu silicon sub mușchiul pieptului în zona osului frontal al sânelui operat.

În cazul unor sâni mai mari, se folosește metoda extensorului sau a implantului muscular

2. *Extensorul și implantul târziu al protezei cu silicon*

Se introduce un așa-numit extensor sub mușchiul pieptului, iar pielea se închide printr-o simplă sutură. Un extensor este un înveliș de silicon prevăzut cu o valvă. După vindecarea pielii, adică la aproximativ 2 săptămâni de la operație, învelișul de silicon poate fi umplut prin injecție. Acest procedeu se repetă de câteva ori până se ajunge la o suprafață a pielii destul de mare pentru preluarea implantului final, adică pentru introducerea unei

proteze. După ce extensorul este înlocuit cu implantul cu silicon final, în cadrul aceleiași operații se poate lucra la nivelarea volumului sânelui sănătos, pentru a obține o simetrie.

3. *Transplantul unui țesut muscular din zona spatelui sau a burții combinat cu un implant cu silicon*

În funcție de situația locală se poate transplanta un țesut muscular de pe spate sau burtă, împreună cu mușchii respectivi pentru reconstrucția sânelui. Acest țesut servește ca înveliș implantului de silicon. Sânel este reconstruit printr-o operație. Nu sunt necesare procedee ulterioare de întindere a pielii. Cicatricea rezultată în zona spatelui sau a burții trebuie acceptată ca atare. Sfârțul și aureola sfârțului pot fi reconstruite printr-o intervenție locală minoră.

B. Reconstrucția cu țesuturi proprii

Sânel poate fi reconstruit cu țesuturi proprii din zona burții sau a spatelui (în funcție de starea țesutului gras subcutanat). Prin această procedură se introduce un țesut cutanat de pe burtă sau spate în zona pieptului, din care se construiește sânel.

În anumite cazuri, utilizând tehnica microchirurgicală, țesutul cutanat împreună cu o porțiune de mușchi poate fi introdus în zona sânelui. Cicatricea diagonală rezultată în zona spatelui sau a burții trebuie acceptată ca atare.

Adesea, sânel nou-construit poate fi atât de asemănător celui sănătos, încât se poate renunța la o redimensionare a sânelui sănătos.

Momentul propice pentru reconstrucția sânelui

În funcție de situație, se poate practica o reconstrucție imediată sau una târzie. Diferitele procedee de reconstrucție descrise pot fi aplicate în ambele cazuri.

Avantajele reconstrucției imediate

Pacienta nu are timp să-și dezvolte trauma psihologică de a avea un sân amputat. Calitatea vieții se păstrează. Nu este necesară o operație ulterioară, sau o nouă internare în spital.

Dezavantajele reconstrucției imediate

Gradul de răspândire al tumorii nu este cunoscut în întregime, deoarece rezultatele testului microscopic nu pot fi observate decât după 2, 3 zile. Înfrățirea cosmetică a sânelui poate fi deteriorată de tratamentul cu raze. În cazul extirpării sânelui urmată de reconstrucția imediată, efortul material este mai mare, iar durata operației mai lungă.

Avantajele reconstrucției târzii

În momentul reconstrucției, gradul de răspândire al tumorii este pe deplin cunoscut, deoarece se cunoaște istoria medicală concluzivă și se știe dacă necesitatea unui post-tratament cu raze sau chimioterapia sunt excluse.

Dezavantajele reconstrucției târzii

În perioada până la reconstrucție, pacienta este supusă stresului psihic datorat lipsei unui sân, care poate duce la o scădere a respectului de sine. Pentru o a doua operație, trebuie acceptată o a doua internare în spital.

Implanturile cu silicon provoacă neplăceri ?

Implanturile cu silicon utilizate la reconstrucția sânelui au un înveliș membranic, care este umplut fie cu o soluție salină sau trigliceridă de ulei de soia, a căror compoziție este asemănătoare cu substanțele grase din corp, fie cu un gel de silicon.

Implantul cu gel de silicon este mai moale și mai asemănător sânelui natural în consistență, decât implantul cu substanța salină. Din aceste motive, implantul cu gel de silicon este folosit într-o măsură mai largă în întreaga lume. Dacă învelișul de silicon se rupe, implantul cu substanța salină are avantajul că lichidele scurse sunt absorbite de corp.

Gelul de silicon este un corp străin care nu poate fi absorbit de corp și care produce o reacție locală sau generală, ce depinde de starea corpului. Pe baza reacțiilor imunologice izolate, consemnate în literatura de specialitate, se presupune că siliconul dăunează corpului. Nu există documentații științifice clare referitoare la influența siliconului asupra sistemului imunitar.

Pentru a restrânge riscul unei excitări a sistemului imunitar propriu printr-un implant cu silicon, sunt necesare analize de laborator inițiale și ulterioare, regulate. Consultațiile repetate au arătat că implantul cu silicon nu determină creșterea riscului de apariție a cancerului.

Deoarece gradul de rezistență al implanturilor cu silicon nu poate fi apreciat cu exactitate, trebuie mers la controale postoperatorii regulate, pentru a diagnostica la timp o eventuală ruptură a membranei implantului. Printr-un control cu ultrasunete se poate face o predicție sigură. Dacă se ajunge la o ruptură de membrană, implantul trebuie îndepărtat și înlocuit cu unul nou.

Complicații posibile

Ca orice altă operație, și în cazul reconstrucției sânelui pot apărea complicații. Complicațiile generale, cum ar fi embolia și efecte secundare ale

anestezicului, sunt rare datorită măsurilor moderne anticipatorii. O hemoragie secundară poate duce la o re-operare, chiar dacă se încearcă întâi oprirea hemoragiei.

Dacă se efectuează o grefă în reconstrucția sânelui, o parte din țesuturi pot fi distruse datorită circulației insuficiente a sângelui și aceasta poate duce la o nouă operație. Această complicație apare rar, însă nu poate fi exclusă. Pericolul necrozelor este mult mai mare la fumătoare decât la nefumătoare.

Orice corp străin implantat în corp duce la formarea unui înveliș din țesut propriu, asemănător unei membrane. Acest înveliș propriu duce la o scădere în volum, iar în cazuri singulare, chiar la o întărire a sânelui reconstruit. Și în acest caz poate fi necesară o nouă intervenție, dacă reacția corpului este violentă. Dacă la reconstrucția sânelui se lucrează doar cu țesuturi proprii, acest pericol nu apare.

Îngrijiri ulterioare

Controalele post-operatorii la intervale regulate sunt recomandate atât în cazul pacientelor cu sânul reconstruit, cât și celorlalte paciente cu operații de cancer mamar. Deoarece de obicei o recidivă locală (apariție nouă a cancerului de sân) se manifestă în zona straturii superioare a pielii, riscul de ridare în urma reconstrucției este limitat.

O mamografie post-operatorie poate fi făcută de către un medic-röntgenolog cu experiență.

Probleme sociale

Încrederea în sine produce o stabilitate psihică și o influență pozitivă asupra însănătoșirii pacientei. Importante studii de talie internațională arată că reconstrucția sânelui are o influență pozitivă, crucială asupra psihicului femeii și poate ajuta la depășirea bolii neoplazice.

Reconstrucția sânelui eliberează pacienta de sentimentul de mutilare și extirpare. Prin reconstrucția sânelui, hainele, costumele de baie, lenjeria intimă etc, pot fi din nou purtate ca înainte. Orice altă povară sufletească datorată protezelor exterioare va dispărea. Respectul de sine va îmbunătăți calitatea generală a vieții.